ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΡΟΝΟΙΑ

ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΥΡΙΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Η΄. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1918. ΑΡΙΘ. 168

ΟΜΙΛΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ὀφείλομεν νὰ γνωρίζωμεν καὶ νὰ συναισθανώμεθα ὅλην τὴν ἔκτασιν τῶν καθηκόντων, τὰ ὁποῖα μᾶς ὑπαγορεύει ἡ χριστιανικὴ ἰδιότης μας. Καὶ κορύφωμα τῆς γνώσεως ταύτης καὶ τῆς συναισθήσεως εἶναι ἡ φωνή, τὴν ὁποίαν ἀκούομεν παρὰ τοῦ Παύλου διὰ τῆς σημερινῆς ἀποστολικῆς περικοπῆς. Ποία δὲ ἡ φωνὴ αὕτη; Ἂς τὴν ἀκούσωμεν: «Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκ ἔτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ».

Τί ἐσταυρώθη τοῦ Χριστοῦ; Ἡ σάρξ του, ἡ ὁποία ὅμως ἐβάστασεν ἁμαρτίας ὄχι ἰδικάς του, ἀλλὰ ξένας, τὰς ἁμαρτίας ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Τί εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ πρέπει νὰ σταυρώνεται εἰς πάντα ἀληθῆ χριστιανόν; Ὄχι αὐτὴ αὕτη ἡ σάρξ του, ἀλλ᾿ ἡ ἐν τῇ σαρκί του ἁμαρτία, μὲ ὅλας της τὰς πονηρὰς ἐπιθυμίας, τοὺς ἀτόπους λογισμούς, τὰς φαύλας γνώμας, τὰς ἀκαθάρτους ἐπαφάς, τὰ ἄνομα καὶ ἀντευαγγελικὰ ἔργα. Ἐὰν δὲ

ἤθελε τὸ ἀπαιτήσῃ τὸ καθῆκον, ἡ τοιαύτη ἐν Χριστῷ ἠθικὴ σταύρωσις δὲν πρέπει νὰ διστάσῃ καὶ πρὸ τῆς θυσίας τῆς σωματικῆς ζωῆς, μὲ πλήρη τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ θυσία αὕτη εἶναι ἡ τιμιωτάτη, διότι μᾶς ὁδηγεῖ πρὸς τὴν αἰώνιον ζωὴν διὰ τοῦ δρόμου, τὸν ὁποῖον προέκρινε διὰ τὸν ἑαυτόν του καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος καὶ Σωτὴρ ἡμῶν.

Εἶναι κανεὶς ὁ ὁποῖος τρομάζει εἰς τὴν φωνὴν «Χριστῷ συνεσταύρωμαι»; Ἂς ἐνθαρρυνθῇ καὶ ἂς χαρῇ ἀπὸ τὴν συνέχειαν τῆς φωνῆς ταύτης: «ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός». Ὁποία τιμὴ καὶ δόξα, ἀλλὰ καὶ ὁποία εὐτυχία τὸ νὰ δεχθῇ καὶ ἐγκαθιδρύσῃ τις τὸν Θεάνθρωπον ἐντός του, νὰ ἁγιασθῇ δι᾽ Αὐτοῦ καὶ νὰ Τὸν ἔχῃ διαρκῆ σύμβουλον καὶ καθοδηγόν του, δι᾽ Αὐτοῦ καὶ κατ᾽ Αὐτὸν ρυθμίζων ὅλας του τὰς νοητικὰς καὶ ἠθικὰς ἐνεργείας καὶ δυνάμεις, γνησία εἰκὼν καὶ ὁμοίωσις τοῦ Θεοῦ!

Ποῖος δὲν θὰ ἤθελεν ἐπὶ τῆς ταπεινῆς καὶ πτωχικῆς του καλύβης νὰ ἀνεγείρῃ οἰκίαν εὐρύχωρον, ἄνετον, εὐπρεπῆ; Ποῖος δὲν θὰ ἔστεργε νὰ ἀποβάλῃ τὰ ράκη του καὶ νὰ περιβληθῇ ἔνδυμα ἄξιον νὰ τὸν παρουσιάζῃ ἀξιοπρεπῆ καὶ εὐπρόσωπον καὶ εἰς τὰς ἐπισημοτάτας συναθροίσεις; Ποῖος δὲν θὰ ἐπεθύμει νὰ συντρίψῃ τὴν ἀσημότητά του, νὰ ἀπεκδυθῇ τὴν ἀτιμίαν του, καὶ νὰ ἐμφανισθῇ πλήρης χάριτος, εὐλογίας καὶ τιμῆς;

Ἡ πραγματοποίησις μιᾶς τοιαύτης μεταβολῆς, τῆς ἀνωτάτης καὶ λαμπροτάτης ὅλων τῶν μεταβολῶν, μᾶς ὑπενθυμίζεται διὰ τῆς σημερινῆς ἀποστολικῆς περικοπῆς. Καλούμεθα νὰ τερματίσωμεν τὴν καθαρῶς ἀτομικήν μας ζωήν, ὅπου ψεύδη καὶ πλάναι καὶ ὀλισθήματα καὶ ἀκαθαρσίαι καὶ ἀνομίαι, μὲ τόσα σκότη καὶ αἴσχη καὶ συμφοράς, καὶ νὰ ἀνοίξωμεν ζωὴν νέαν, μετέχουσαν ὅλου τοῦ φωτὸς καὶ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, προχωροῦσαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, τὴν ὁποίαν Ἐκεῖνος καθηγίασε, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ αὐτὸ τέλος, τὴν κληρονομίαν τῆς δόξης καὶ τῆς βασιλείας τοῦ οὐρανίου ἡμῶν Πατρός.

Ἀλλ᾽ ἡ σάρξ μας; Δὲν πρόκειται νὰ τὴν καταργήσωμεν καὶ νὰ τὴν στραγγαλίσωμεν, ἀλλὰ νὰ δώσωμεν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν τιμίαν ζωήν, τὴν ὁποίαν ἐνδεικνύει καὶ ὑπαγορεύει ἡ πίστις καὶ ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ. Ἀντὶ σαρκὸς ἀκολάστου καὶ ἀχαλινώτου, νὰ καταστή-

ν αὐτὴν σάρκα ἐγκρατῆ· ἀντὶ σαρκὸς ἀκαθάρτου, νὰ ἀναδείξω-
αὐτὴν σάρκα τετιμημένην καὶ καθαράν· ἀντὶ σαρκὸς βδελυκτῆς
τῶν ὀμμάτων τοῦ Θεοῦ, νὰ τὴν παρουσιάσωμεν σάρκα εὐάρε-
εἰς αὐτόν· ἀντὶ σαρκὸς προωρισμένης καὶ ταύτης εἰς κόλασιν
ον, νὰ τὴν καταστήσωμεν μέτοχον καὶ αὐτὴν εἰς τὴν αἰώνιον
είαν καὶ ζωήν.

Μακρὰν λοιπὸν ἀφ᾽ ἡμῶν οἱ χυδαῖοι λογισμοί, αἱ ἄτοποι καὶ
ιστικαὶ ἐπιθυμίαι, οἱ εὐτελεῖς καὶ μάταιοι πόθοι, οἱ ἐγωιστικοὶ
οι, τὰ σκότια καὶ μυσαρὰ πάθη καὶ αἱ παντοῖαι ἀνομίαι καὶ
ότητες, διὰ τῶν ὁποίων ἀσχημίζεται καὶ διαφθείρεται ἡ καθη-
ὴ ζωή μας. Ἂς δίδωμεν εἰς τὴν σάρκα μας τροφήν, ἔνδυμα,
κίαν, ἀνάπαυσιν, ἀλλὰ συγχρόνως ἂς ἀπαλλάξωμεν αὐτὴν ἀπὸ
ι ρύπον, ἀπὸ πᾶσαν ἀκοσμίαν καὶ πλεονεξίαν, ἀπὸ πᾶν πλημ-
ια καὶ ἀπὸ πᾶν ἔγκλημα, ἀπὸ πᾶσαν διαφθορὰν καὶ πᾶσαν
ν καὶ πᾶσαν ἀταξίαν. Καὶ ἂς ἔχωμεν διαρκῶς ὑπ᾽ ὄψιν μας
αὶ ἡ σὰρξ αὕτη ἡγιάσθη διὰ τῆς χάριτος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ,
έχεται ἐντός της τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμά Του, ὅτι εἰς Αὐτὸν ἀπο-
τικῶς ἀνήκει καὶ ὀφείλει διὰ τοῦτο νὰ εἶναι ἀξία Του διὰ τῆς
εγκλίτου τηρήσεως τῆς ἁγιότητός Του, διὰ τῆς συμμορφώσεώς
ρὸς τὰς ἀξιώσεις καὶ τὸν νόμον Του, διὰ τῆς πειθαρχίας της
τὰ παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου Του καὶ τὰς θείας ἐντο-
Του.

ιὰ νὰ καταστῶμεν ἡμεῖς τοιοῦτοι, πρὸς ἰδικόν μας κέρδος καὶ
ν μας εὐτυχίαν καὶ μακαριότητα καὶ τιμήν, παρέδωκεν ἑκουσίως
αυτόν Του ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν σταυρικὴν θυσίαν. Ἡ ἀγάπη Του
ειρος καὶ ἡ τοιαύτη ὑπερκόσμιος θυσία ἂς γίνῃ εἰς διδασκα-
μας, εἰς ἁγιασμόν μας, εἰς σωτηρίαν μας, διὰ νὰ μὴ γίνῃ εἰς
ρισίν μας, καὶ αἰωνίαν ἡμῶν καταδίκην καὶ ἀτίμωσιν.

ΦΟΙΤΑΤΕ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

Ὁ κατὰ τὰς πρωΐας τῶν Κυριακῶν μεταβαίνων εἰς τὴν ἐκκλη-
πρὸς κοινὴν μετὰ τῶν ἀδελφῶν χριστιανῶν προσευχὴν καὶ διερ-
ος διὰ τῶν κέντρων, ὅπου ὑπάρχουν καφφενεῖα, μετὰ θλίψεως

θὰ παρετήρησε πολλοὺς ἐκ τῶν ὁμοδόξων του καθημένους νω
περὶ τὰς ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων ἐστημένας τραπέζας, ἀναμένοντα
πρωϊνὸν «καφφέν», ἀναγινώσκοντας ἐφημερίδας καὶ συζητοῦντα
τῶν ζητημάτων τῆς ἡμέρας. Καὶ συμβαίνει λοιπὸν τὸ ἑξῆς πα
ξον, ὅτι, ἐνῷ ἡ Κυριακὴ ἀργία ἐθεσπίσθη οὐ μόνον πρὸς κατάπ
τῆς συνεχοῦς καταπονητικῆς ἑβδομαδιαίας ἐργασίας δι᾽ ἄνεσιν
ἀναψυχὴν ἀπὸ τοῦ ἐξαντλητικοῦ καμάτου καὶ μόχθου, ἀλλὰ κα
δημιουργίαν εὐκαιρίας διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ ἐξύψωσιν τῶν ψυχ
καὶ ἠθικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου, πρὸς ἀφιέρωσιν δῆλα δὴ
χρόνου τινὸς εἰς τὴν ψυχικὴν τελείωσιν δι᾽ ἀμεσωτέρας καὶ ἐγ
ρας ἐπικοινωνίας μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν θείων, πολλοί, παραμε
τες τὸ δεύτερον, τὸ καὶ κυριώτερον, ἀργολογοῦσιν ἀπὸ βαθέο
ὄρθρου εἰς τὰς ἀγυιάς. Εἶναι καὶ οὗτοι χριστιανοί, ἢ μᾶλλον
μάζουν ἑαυτοὺς χριστιανοὺς καὶ θεωροῦν ἑαυτοὺς μέλη τοῦ ἑνὸς
ματος, τοῦ ὁποίου κεφαλὴ εἶναι ὁ Χριστός. Κρούει λοιπὸν κ
αὐτοὺς ὁ κώδων τοῦ ναοῦ καὶ προσκαλεῖ καὶ αὐτοὺς μετὰ τῶν
λων εἰς προσευχήν· ἀλλ᾽ οὗτοι, ἀδιάφοροι πρὸς τὴν καλοῦσαν α
φωνήν, πᾶν ἄλλο σκέπτονται ἢ τὸ ὑπομιμνησκόμενον εἰς α
θρησκευτικὸν καθῆκον.

Ἡ χριστιανικὴ κοινωνία ἀποτελεῖ μίαν ὠργανωμένην οἰκογέ
μὲ οἰκογενειάρχην τὸν Χριστόν. Ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τ
φέρουσι τὸ ὄνομά του, διότι εἶναι ὀπαδοί του, εἰς αὐτὸν πιστε
αὐτὸν λατρεύουν, αὐτὸν προσκυνοῦν. Καθ᾽ ἣν στιγμὴν τελεῖτ
θεία λειτουργία, δῆλα δὴ ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος, πάντα τὰ μέλη
χριστιανικῆς οἰκογενείας σπεύδουν νὰ παρευρεθοῦν εἰς τὸν Δεῖ
νὰ συγκεντρωθοῦν ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην τοῦ οἴκου τοῦ πατρός
νὰ καταδείξουν τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἀλληλεγγύην πρὸ
ληλα, νὰ μαρτυρήσουν περὶ τῆς ἑνότητος τοῦ πνεύματος καὶ τῆς
δίας των, τῆς πίστεώς των, τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς ἀγάπης των, πε
ταυτότητος ἐν γένει τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν συμφερόντω
τάσεών των. Ὑπὸ τοιοῦτο πνεῦμα καὶ μὲ τοιαῦτα αἰσθήματα
ευρισκόμενοι οἱ χριστιανοὶ ἐν τῷ τόπῳ, τῷ ὁρισθέντι πρὸς λατ
καὶ προσκύνησιν τοῦ Ἀρχηγοῦ των, τῆς Κεφαλῆς των, τοῦ Χρι
ἔχουν Αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ των ἀοράτως παριστάμενον, εὐλογο
καὶ ἐγκαρδιοῦντα, ἐμψυχοῦντα καὶ ἐνισχύοντα. Τὸ εἶπεν ὁ ἴδιος:

δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ ῶν».

Κατὰ ταῦτα, ἡ χριστιανικὴ κοινωνία ἐκείνη, τῆς ὁποίας τὰ μέλη ἐμπνέονται ἀπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς ἐν Χριστῷ ἀλληλεγγύης, δὲν ρροῦνται τῶν αὐτῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν τάσεων, δὲν θερονται ἀπὸ τὰ αὐτὰ χριστιανικὰ αἰσθήματα, τείνει πρὸς ἀποσύνν. Πᾶσα οἰκογένεια, τῆς ὁποίας τὰ μέλη, οἱ υἱοὶ δῆλα δὴ καὶ αἱ ιτέρες, ἔχουν συμφέροντα καὶ αἰσθήματα διάφορα τοῦ ὀφείλοννὰ ἐμπνέῃ ὅλους ὁμοῦ κοινοῦ οἰκογενειακοῦ πνεύματος, πᾶν σωῖον, τοῦ ὁποίου τὰ μέλη δὲν ἔχουν τὰ αὐτὰ ἐλατήρια καὶ τοὺς ὺς σκοπούς, ἀλλ᾽ ἕκαστον ἐνεργεῖ κατὰ βούλησιν αὐθαιρέτως, α πολιτεία, τῆς ὁποίας ἕκαστος πολίτης ὑψώνει ἄλλην παρὰ τὴν ὴν τῆς πατρίδος σημαίαν, εἶναι καταδεδικασμένη εἰς αὐτοδιάλυσιν. υἱὸς ἢ ἡ θυγάτηρ, ἀπουσιάζοντες ἀπὸ τὴν κοινὴν οἰκογενειακὴν ιέντρωσιν, μὴ μετέχοντες τῶν κοινῶν οἰκογενειακῶν γευμάτων καὶ νων, διανυκτερεύοντες ἔξω τῆς κοινῆς πατρικῆς στέγης, ἀποφεύες τὴν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἕνωσιν περὶ τὴν αὐτὴν οἰκογενειακὴν ἑστίαν τὴν κεφαλὴν τῆς οἰκογενείας, τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα των, ιὐτῆς τῆς διαγωγῆς των ἀπέκοψαν ἤδη αὐτοὶ ἑαυτοὺς ἀπὸ τὴν γένειάν των. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον παύουν νὰ εἶναι κατ᾽ οὐ- καὶ πραγματικὰ μέλη τοῦ σωματείου ὅσοι ἐκ τῶν ὡς τοιοῦτοι γραμμένων ἀπουσιάζουν ἀπὸ τὰς συνεδρίας του, δὲν συσκέπτονπερὶ τῶν σκοπῶν του, δὲν μεριμνοῦν περὶ τῆς προαγωγῆς του τῆς ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα συνεργασίας. Πᾶς πολίτης, ἄλλα κηων ἐθνικὰ ἰδανικά, διάφορα τῶν κοινῶν τοῦ ὅλου πολιτειακοῦ ιτος εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει, ἤδη ἀπέκοψεν ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ σώματούτου, θεωρεῖται πολίτης ἄλλης πατρίδος καὶ μέλος ἐθνότητος ς. Τοῦτο εἶναι στοιχειώδης ἀλήθεια.

Οὕτω καὶ πᾶς χριστιανός, μὴ δεικνύων πνεῦμα ἀλληλεγγύης πρὸς λον χριστιανικὸν σῶμα, εἰς τὸ ὁποῖον λέγει ὅτι ἀνήκει, μὴ ἑνό- τὴν προσευχήν του μετὰ τῆς τῶν ἀδελφῶν του, μὴ μετέχων τῆς ς πνευματικῆς τραπέζης, κρατῶν ἑαυτὸν μακρὰν τῆς ἀπὸ τοῦ τοῦ εὐλογίας, τὴν ὁποίαν μεταδίδει ἡ Ἐκκλησία του διὰ τῶν ηρίων εἰς ὅλους τοὺς πιστούς, εἰς ὅλα τὰ μέλη της, πᾶς τοιοῦ- χριστιανὸς ἀποκόπτει αὐτὸς ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ ὅλου χριστιανικοῦ

σώματος, συντελεῖ εἰς τὸν κατακερματισμόν του, γίνεται αἰτία ἀποσυνθέσεως τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας. Δὲν χρειάζονται δι᾽ ἀφορισμοὶ ἐπίσημοι ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ αὐτὸς δι διαγωγῆς του αὐτοαφώρισε τὸν ἑαυτόν του, τὸν ἀπέκοψεν ἀπ σώματος τοῦ Χριστοῦ.

Ὑποθέτομεν, ἢ μᾶλλον πιστεύομεν, ὅτι οἱ τοιαύτην διαγ δεικνύοντες χριστιανοὶ δὲν ἔχουν συναίσθησιν τῶν συνεπειῶ δὲν αἰσθάνονται πόσου κακοῦ γίνονται πρόξενοι καὶ εἰς τὸν ἑ των καὶ εἰς τὴν χριστιανικὴν κοινωνίαν, κρατοῦντες τὸν ἑαυτό μακρὰν τῶν κοινῶν προσευχῶν, μακρὰν τῆς εὐλογίας τῆς Ἐ σίας, μακρὰν τῆς θείας χάριτος, ἰδίᾳ κατὰ τὰς Κυριακάς, τὰς ρας τῆς σωματικῆς ἀναπαύσεως καὶ τῆς ψυχικῆς τονώσεως. Διὰ ἀντὶ τῆς ἐπικινδύνου ἀκηδίας, τὴν ὁποίαν ἐπιδεικνύουν μὴ ἀφ νοντες καὶ ὀλίγον τινὰ χρόνον πρὸς κοινὴν προσευχὴν μετὰ ἀδελφῶν των εἰς τοὺς ναούς, τοὐλάχιστον ἐν ἡμέρᾳ Κυριακ φανερώνουν τὸ πνεῦμα τῆς ἀλληλεγγύης των πρὸς τοὺς ἀδε των κατὰ τὴν πίστιν, ἂς συντελοῦν εἰς τὴν οἰκοδομὴν καὶ τὸ ταρτισμὸν τοῦ χριστιανικοῦ σώματος συνευρισκόμενοι ἐκεῖ, παρίσταται ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀοράτως πάντας κουφίζων ἀπὸ τῶν καθημερινῶν μόχθων, πάντας ἐνισχύων ἐ ἀγῶνι τῆς ζωῆς, πάντας παρηγορῶν ἐν ταῖς δοκιμασίαις καὶ θλίψεσι τοῦ βίου καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν πάντων εὐλογῶ κατευοδῶν.

Γ. Ι

Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΕΡΒΙΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

Γ'.

5. Εκτὸς τοῦ ἔργου τοῦ κηρύγματος, ὑπάρχει καὶ τὸ γεγονὸ ὀργανικῆς ἑνώσεως τοῦ σερβικοῦ κλήρου, ὅπερ μαρτυρεῖ τὸν βα τῆς μορφώσεως αὐτοῦ. Ἐν Σερβίᾳ ἀπὸ τοῦ 1889 ἱδρύθη ὁ τικὸς Σύνδεσμος, ὅστις σκοπὸν ἔχει κατὰ πρῶτον λόγον τὴν ματικὴν καὶ ὑλικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ σερβικοῦ κλήρου καὶ δι᾽ τὴν ἐξύψωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ θρησκευτικῆς ζωῆς ἐν Σ Μέλη τοῦ Ἱερατ. Συνδέσμου γίνονται μόνον οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ

κονοι τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου, ἕκαστον δὲ μέλος συνεισφέρει κατὰ μῆνα μίαν δραχμὴν πρὸς συντήρησιν τοῦ Συλλόγου. Τὰ μέλη ἐκλέγουν τὴν ἀνωτάτην ἐπιτροπήν, ἥτις ἑδρεύει ἐν Βελιγραδίῳ, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ κλήρου ἀπέναντι τῶν κυβερνητικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν, ὑπερασπίζουσα τὰ συμφέροντα αὐτῶν. Ἐκτὸς τούτου εἰς ἕκαστον νομὸν καὶ ἑκάστην ὑποδιοίκησιν ὑπάρχουσιν αἱ ὑποεπιτροπαὶ τοῦ Ἱερατ. Συνδέσμου, αἵτινες πᾶσαι διατελοῦσαι ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐπιτροπήν, κατ᾿ ἔτος συγκαλοῦσιν εἰς συνέλευσιν τὰ μέλη τοῦ Ἱερατ. Συνδέσμου καὶ συσκέπτονται περὶ διαφόρων ζητημάτων ἀφορώντων τὸν κλῆρον καὶ τὰς θρησκευτικὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ τῆς περιφερείας αὐτῶν. Κατὰ περιοδείας δὲ ἡ ἀνωτάτη ἐπιτροπὴ τοῦ Ἱερατικοῦ Συνδέσμου συγκαλεῖ διὰ τῶν ὑποεπιτροπῶν τοὺς ἱερεῖς εἰς γενικὴν συνέλευσιν πρὸς ἐξέτασιν ζητημάτων γενικωτέρου χαρακτῆρος ἀφορώντων τὴν ὅλην κατάστασιν τοῦ σερβικοῦ κλήρου καὶ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ. Ἡ πρώτη τοιαύτη γεν. συνέλευσις τοῦ σερβικοῦ κλήρου ἐγένετο ἐν Νύσσῃ κατὰ τὸ ἔτος 1889 ἐπὶ μητροπολίτου Σερβίας Μιχαὴλ (1859-1881 καὶ 1889-1898).

Ὡς πρῶτος καρπὸς τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἱερατικοῦ Συνδέσμου ἐν Σερβίᾳ δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ νόμου «περὶ ταμείου συντάξεων τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀποθανόντων ἱερέων καὶ διακόνων», ἀπὸ 11 Μαρτίου 1891 [1]. Ὁ Ἱερατ. Σύνδεσμος εἰργάσθη πολὺ ὑπὲρ τῆς μισθοδοσίας τῶν ἱερέων, καὶ αἱ πολυετεῖς προσπάθειαι αὐτοῦ ἐπρόκειτο νὰ τελεσφορήσωσιν ὁριστικῶς παρὰ τῇ Κυβερνήσει κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἐὰν δὲν ἐπήρχετο ὁ πόλεμος, ὅστις πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐματαίωσε καὶ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ σχετικοῦ νόμου περὶ μισθοδοσίας τῶν ἱερέων.

Ὁ Ἱερατ. Σύνδεσμος εἶχε μηνιαῖον ἐκκλησιαστ. περιοδικόν, τὸν «Ἀγγελιαφόρον τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας», ἱδρυθὲν ὡσαύτως κατὰ τὸ 1889 καὶ ἀποτελούμενον ἐκ 4 τυπογραφικῶν φύλλων κατὰ τεῦχος, ἦτο δὲ τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Ἱερατικοῦ Συνδέσμου καὶ συνετάσσετο ἐν Βελιγραδίῳ ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐξ ἱερέων, μελῶν τοῦ Ἱερατικοῦ Συνδέσμου. Ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ ἐδημοσιεύοντο διάφορα ἐπιστημονικὰ θεολογικὰ ἄρθρα ἢ ἄρθρα ἀναφερόμενα εἰς

[1] Ἴδε **Zbornik** σελ. 315-325.

τὸν βίον τῆς σερβικῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐν γένει ἐκκλησιαστικὴν κίνησιν. Ἀλλ᾽ ἐκτὸς τοῦ ἐπισήμου τούτου ὀργάνου, ὁ κλῆρος ἐν Σερβίᾳ εἶχε καὶ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ περιοδικά. Οὕτως ὑπῆρχεν ὁ «Χριστιανικὸς Ἀγγελιαφόρος», μηνιαῖον ἐκκλησιαστ. περιοδικόν, ὅπερ ἐξέδιδεν ἐν Βελιγραδίῳ ἀπὸ τοῦ 1879 ὁ πρωθιερεὺς Ἀλέκσα Ἴλιτς πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου ἐν Σερβίᾳ. Ἐν Βελιγραδίῳ ἐξεδίδετο κατὰ τὰ τελευταῖα 15 ἔτη καὶ ἕτερον ἐκκλησιαστ. ἑβδομαδιαῖον περιοδικόν, ὁ «Ποιμαντικὸς λόγος», ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου Πέτρου Μιλόγεβιτς. Ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις ὑπῆρχον ὡσαύτως ἐκκλησιαστικὰ περιοδικὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων τοῦ κλήρου τῶν ἐπαρχιῶν. Τοιαῦτα ἦσαν ὁ «Κῆρυξ τῶν ἱερέων τῆς ἐπαρχίας Νύσσης», ἐκδιδόμενος ἐν Νύσσῃ, ὁ «Σερβικὸς Κλῆρος», ἐκδιδόμενος ἀπὸ τοῦ 1897 ἐν Ἀλεξινάτς, καὶ ἡ «Ἐκκλησία μας», ἐκδιδομένη ἐν Ποζάρεβατς κατὰ τὰ τελευταῖα τρία ἔτη ἀπὸ τῆς καταστροφῆς τοῦ σερβικοῦ Κράτους, καὶ ἄλλα τινὰ περιοδικὰ μικροτέρας σημασίας.

Τοιαύτη ἐν ὀλίγοις ἡ πνευματικὴ κατάστασις τοῦ κλήρου ἐν Σερβίᾳ, ἥτις δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀρκούντως ἱκανοποιητική, λαμβανομένου ὑπ᾽ ὄψιν τοῦ μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀφ᾽ ὅτου ἤρχισεν ἡ ἀναγέννησις τοῦ σερβικοῦ Ἔθνους καὶ τῆς σερβικῆς Ἐκκλησίας κα᾽ τῶν δυσκόλων περιστάσεων, ὑφ᾽ ἃς διεξήγετο ἡ ἀναγέννησις αὕτη. Ἐλπίσωμεν ὅτι συντελουμένης προσεχῶς τῆς ἑνώσεως πάντων τῶν μερῶν τοῦ σερβικοῦ Ἔθνους καὶ τῆς σερβικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἀναγέννησις θὰ φθάσῃ τὸν ὕψιστον βαθμὸν τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς.

Κέρκυρα *Ἱεροδ.* ***Αἰμ. Πιπέρκοβιτς.***

ΘΕΟΣ ΛΥΤΡΩΤΗΣ

Α΄. Η ΠΡΩΤΗ ΕΠΑΓΓΕΛΙΑ

β΄) Ἡ προφητεία τῶν Ἰουδαίων [1].

«Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ ἕως ἂν ἔλθῃ Ὧ ἀπόκειται, καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν».
(Γεν. μθ΄ 9).

Ηὐξήθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τῆς γῆς, ἐπλήρωσαν αὐτὴν καὶ κατεκυρίευσαν αὐτῆς, κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Κυ-

[1] Τὸ α΄ κεφάλαιον τῆς παρούσης πραγματείας ἐπιγραφόμενον «*Ἡ προσδοκία τῶν ἐθνῶν*» ἐδημοσιεύθη πρότερον ἐν τῷ «Ἐκκλησ. Κήρυκι» ἐκδιδομένῳ ἐν Κύπρῳ, ἀριθ. 113 **κέ.**

ου καὶ δημιουργοῦ Θεοῦ ἐντολήν. Ἕκαστος τῶν ἀπογόνων τοῦ ὃε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἐγένετο εἰς γενάρχην πλήθους ἐθνῶν, να ἀεὶ εὐρύτερον ἐξηπλοῦντο καὶ πορρωτέρω τῆς πρώτης τοῦ ἀν- ώπου κατοικίας ἐπεξετείνοντο. Ὁ δὲ Θεὸς πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ελέσεως τῆς πρώτης αὐτοῦ περὶ ἀποστολῆς τοῦ Σωτῆρος ἐπαγ- ίας, τῆς εἰς τὴν πρώτην κοινὴν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους προμή- ρα, τὴν Εὔαν, δοθείσης, ἥτις ἀμαυρουμένη ὁλονὲν ἦτο δυνατὸν ν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου καὶ νὰ ἐκλίπῃ τέλεον ἐκ τῆς μνήμης ν ἀνθρώπων, μὴ θέλων νὰ ἀφήσῃ ἀμάρτυρον ἐν τοῖς ἀνθρώποις ν βεβαιότητα ὅτι ἀεὶ ἐνθυμεῖται καὶ θὰ ἐκπληρώσῃ τὴν παλαιὰν ίνην ὑπόσχεσιν, προέβαινε, δισχίλια περίπου ἔτη πρὸ τῆς ἀρχῆς ; ἡμετέρας χρονολογίας, εἰς κλῆσιν τοῦ ἀνθρώπου, οὗ ἐκ τοῦ γέ- υς ἔμελλε νὰ προέλθῃ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι ὁ Λυτρωτὴς τοῦ Κόσμου.

Ὁ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κληθεὶς ἀνὴρ ἦτο ὁ δέκατος τοῦ ωτοτόκου υἱοῦ τοῦ Νῶε Σὴμ ἔκγονος Ἄβραμ, ὅστις σύζυγον ἔχων ν ἑαυτοῦ ἀδελφιδῆν Σάραν, στεῖραν ἀποδειχθεῖσαν, κατῴκει κατ' χὰς ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Χαλδαίων, εἶτα δ' ἐν Χαρρὰν τῆς Μεσοπο- μίας. Ἡ δὲ κλῆσις αὐτοῦ, ὡς καὶ ἡ καθόλου ἱστορία τῆς ἀνανεώ- ως εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ προελθὸν γένος, ἔτι δὲ ἡ ἐκπλήρωσις ; θείας περὶ Λυτρωτοῦ ἐπαγγελίας φέρει ἀκραιφνῆ τὸν τύπον πα- ν τῶν θείων ἐνεργειῶν, τὸν τῆς διὰ μέσου τῶν ἐναντιωτάτων ἀντι- σεων διεξαγωγῆς τῶν βουλῶν τῆς θείας Προνοίας. Ὁ προσεκτικῶς λαδὴ μελετῶν τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας ἀνὰ πᾶν βῆμα έπει ἐνώπιον αὐτοῦ ἐμπράγματον τὴν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Παῦλον ραν, ὅτι «ἡ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται».

Ὁ Ἄβραμ ὅτε ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἵνα ἀπέλθῃ ἐκ Χαρρὰν εἰς ν γῆν Χαναὰν μετὰ τῆς ὑποσχέσεως ὅτι «ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα καὶ εὐλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς» οὐδὲν ἕτε- ν προσωπικὸν ἢ οἰκογενειακὸν πρὸς τὸ μέγα τοῦτο ἔργον προσὸν εν εἰμὴ τὴν ἄκραν πρὸς τὸν Θεὸν εὐσέβειαν· τούτου δ' ἕνεκα δὲν ώρησεν ὡς εἰρωνείαν τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ ὅτι «ποιήσω σε ἔθνος μέγα», καίπερ συνειδὼς τὴν στείρωσιν τῆς ἰδίας γυναικός. Διὰ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰσαὰκ ἐκ τῆς Σάρρας ὁ Ἀβραὰμ ἐγένετο ἡλικίᾳ ἑκατὸν ἐτῶν γενάρχης τῆς ἐκλεκτῆς φυλῆς, ἥτις διὰ τοῦ του πατριάρχου, τοῦ Ἰακώβ, ἤρξατο πληθυνομένη κατὰ τρόπον

ἀληθῶς θαυμαστόν. Δώδεκα υἱοὺς καὶ μίαν θυγατέρα ἐκτήσα Ἰακὼβ ἐκ τῶν δύο γυναικῶν αὐτοῦ Λείας καὶ Ραχὴλ τῶν α δέλφων καὶ τῶν δούλων αὐτῶν Ζελφᾶς καὶ Βαλλάν· καὶ ὅτε ἠ κάσθη ἐπὶ τοῦ λιμοῦ νὰ ἀπέλθῃ εἰς Αἴγυπτον κατὰ πρόσκλησιν σὴφ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ διὰ τὴν σοφίαν πρωθυπουργοῦ ἀξί αὐτόθι λαβόντος, πᾶσαι αἱ ψυχαὶ αἱ συναναβᾶσαι μετ᾽ αὐτοῦ ἑβδομήκοντα καὶ πέντε, οἱ δ᾽ ἀπόγονοι αὐτῶν μετὰ δύο μόλις τονταετηρίδας, ὅτε ἐξήρχοντο ἐκ τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν μεγάλου Μωϋσέως εἰς κατακληρονόμησιν τῆς ἐπηγγελμένης τῷ νάρχῃ αὐτῶν Ἀβραὰμ γῆς, συνεποσοῦντο εἰς πλείονας τῶν 3000 ἐν οἷς περὶ τὰς 600000 οἱ δυνάμενοι φέρειν ὅπλα ἄνδρες ἀπὸ σαετοῦς καὶ ἀνωτέρω, πλὴν δὲ τῶν Λευϊτῶν.

Ὁ οὕτως αὐξηθεὶς ἐκλεκτὸς οὗτος λαός, τύπος ὑπάρχων τῆς Ἀνθρωπότητος ἐν τῇ ἱστορικῇ αὐτοῦ σταδιοδρομίᾳ, ηὐδαιμόνησε Αἰγύπτῳ κατ᾽ ἀρχάς, ἀλλ᾽ ἐδυναστεύθη εἶτα τοσοῦτον ἀφορήτως, ἐκινδύνευσεν ἄρδην νὰ ἀφανισθῇ. Ἀλλὰ ἐφ᾽ ὅσον ἡ ἱστορικὴ α ἀποστολὴ ἦτο θεόθεν ὡρισμένη, δὲν ἠδύνατο κατ᾽ οὐδένα τρόπο ματαιωθῇ. Καὶ ὁ Μωϋσῆς, αὐτὸς κατὰ θαῦμα σωθεὶς καὶ ἀνδρω ἐξήγαγεν ἐν θαύμασι τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἐκ τῆς αἰγυπτιακῆς δου ἐλευθερώσας, διὰ τῆς ἐρήμου, μετὰ τεσσαράκοντα ὅλων ἐτῶν ἐν διαμονήν, εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων αὐτῶν, τὴν ἄνωθεν ὑπεσχημ εἰς τὸν Ἀβραὰμ καὶ τοὺς λοιποὺς πατριάρχας.

Μετ᾽ ἀγῶνας μακροὺς καὶ αἱματηροτάτους, καθ᾽ οὓς φυλαὶ ἀκμαῖαι ἐν τῇ Χαναὰν ἐγκατεστημέναι ἐξηφανίσθησαν, καὶ π πολυάριθμοι εἰς ἔδαφος κατεβλήθησαν, καὶ βασιλεῖς ἀνοικτιρμ ἐσφάγησαν, οἱ Ἰσραηλῖται, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Μωϋσέως πρ καὶ εἶτα ἰδίᾳ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ στρατηγοῦ Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ Ν ἐγένοντο κύριοι σχεδὸν ὅλης τῆς Παλαιστίνης, ἣν καὶ διενείμ ἑαυταῖς αἱ δώδεκα φυλαί, αἱ ἐκ τῶν δέκα τοῦ Ἰακὼβ καὶ τῶν τοῦ Ἰωσὴφ υἱῶν προελθοῦσαι, τῆς φυλῆς τῶν Λευϊτῶν μὴ λαβο ἴδιον συνεχῆ γῆς κλῆρον, ἀλλὰ πόλεις ἀναμέσον τῶν λοιπῶν φυ

Ἀλλ᾽ ἡ κατάκτησις τῆς Χαναὰν δὲν συνετελέσθη πλήρης· τινες τῶν πρῴην τὴν Χαναὰν καὶ τὰ πέριξ οἰκούντων κατελεί σαν ἀνεξολόθρευτοι, πῦρ πνέοντες κατὰ τῶν ἐπηλύδων καὶ πάση καιρίας δραττόμενοι ἵνα δράσωσιν αὐτοὺς πρὶν πάθωσιν ὑπ᾽ α

ὅ τι οἱ προηγουμένως ὀλοθρευθέντες. Εὑρέθη λοιπὸν ὁ Ἰσραὴλ εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῆς ἐν Χαναὰν ἐγκαταστάσεως αὐτοῦ πρὸ συνησπισμένων θανασίμων ἐχθρῶν, περὶ ὑπάρξεως κατ᾿ αὐτοῦ ἀγωνιζομένων. Δὲν περιεστοίχιζον δ᾿ αὐτὸν μόνον οἱ παρ᾿ ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν κίνδυνοι. Τὸ θεοκρατικὸν αὐτοῦ πολίτευμα, οὗ ἰσχυρότατος συνεκτικὸς δεσμὸς ἦτο μόνη ἡ πρὸς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν πίστις καὶ ἡ κοινὴ περὶ τὴν μίαν μόνην κιβωτὸν τῆς διαθήκης λατρεία, δὲν ἦτο ἱκανὸν δι᾿ ἔθνος, διῃρημένον εἰς δώδεκα διακεκριμένας ἀπ᾿ ἀλλήλων διὰ ἀγεφυρώτων διακριτικῶν γνωρισμάτων φυλάς, νὰ ἀποδεικνύῃ αὐτὸ ἀεὶ ἐσωτερικῶς ἡνωμένον καὶ ἐπομένως ἐξωτερικῶς νικηφόρον. Ἡ δ᾿ ἔλλειψις ἀνωτάτης μονίμου καὶ εὐχερῶς ἐπιβαλλομένης ἐπὶ ὅλον τὸν Ἰσραὴλ πολιτικῆς ἀρχῆς καθίστα αὐτὸν σχεδὸν πάντοτε ἐξουθένωμα τῶν περιοίκων, παρὰ πάσας τὰς θαυμαστὰς ἀληθῶς ἐκλάμψεις ἀγώνων ὑπερόχων ὑπὲρ τῆς κατακληρονομηθείσης γῆς καὶ τῶν πατρίων ἱερῶν. Ἐπεπρόσθει δὲ εἰς τὴν ἀνάδειξιν τοῦ Ἰσραὴλ ἰσχυροῦ καὶ ἡ διαλυτικότης τοῦ ἰσραηλιτικοῦ χαρακτῆρος, πολλῷ δ᾿ ἔτι μᾶλλον τὸ εὐμετάβολον αὐτοῦ ἐν τοῖς θρησκευτικοῖς καὶ ἡ ἀεὶ ἀδιόρθωτος λήθη αὐτοῦ τῶν πατροπαραδότων θαυμασίων, δι᾿ ὧν ὁ Θεὸς ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐκ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ δουλείας καὶ ὡδήγησεν εἰς τὴν ἱερὰν τῆς θείας ἐπαγγελίας γῆν.

Ἐξεπροσώπει καὶ ἐν τούτῳ ὁ Ἰσραὴλ ὡς ἐν μικρογραφίᾳ τὴν ὅλην τότε Ἀνθρωπότητα, ἥτις ἐκυλίετο ἐν τοῖς δεινοῖς σπαράττουσα ἑαυτὴν δι᾿ ἀτελευτήτων πολέμων, καὶ μὴ δυναμένη νὰ εὕρῃ ἀνάπαυσιν ἐν καθιερώσει δικαιοσύνης τινὸς γενικῆς πλὴν τοῦ ὀργιάζοντος δικαίου τοῦ ἰσχυροτέρου. Ὅθεν εἶναι ἐπίσης θαῦμα καὶ ἡ διάσωσις τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ Χαναάν, ἰδίᾳ κατὰ τὴν περίοδον τὴν λεγομένην τῶν Κριτῶν, ἣν διῆλθεν ὁ Ἰσραὴλ ἀλλεπαλλήλως δουλούμενος καὶ ἀποτινάσσων τὸν ζυγὸν ἐπὶ 300 περίπου ἔτη ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν ἰσχυροῦ τινος ἀνδρός, ὅστις ἐπὶ τοῦ πολέμου κατ᾿ ἀρχάς, ὥς τις πολεμικὸς δικτάτωρ ἀναλαμβάνων τὴν ὑπερτάτην ἀρχήν, διετήρει εἶτα αὐτὴν ἰσοβίως ὡς ἀρχηγὸς ἐν περιπτώσει πολέμου καὶ ὡς ἀνώτατος ἄρχων καὶ κριτὴς ἐν εἰρήνῃ.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς περιόδου ταύτης ἐπὶ τοῦ Ἠλεὶ ἀρχιερέως καὶ κριτοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ Σαμουὴλ ἐφάνη ὅτι ἴσως ἔμελλε νὰ μονιμοποιηθῇ ἡ ἀρχὴ τῶν Κριτῶν, ἀλλ᾿ ὁ λαὸς ἠξίωσε παρὰ τοῦ

Σαμουὴλ ἄκοντος τὴν χρίσιν βασιλέως, παρὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς ἱεραρχίας, ὅτι βασιλέως τοῦ Ἰσραὴλ ὄντος τοῦ Θεοῦ, βασιλεὺς ἐπίγειος δὲν ἦτο εὐσεβὲς νὰ ὑπάρχῃ ἐν αὐτῷ.

Ἱδρύθη οὕτως ἡ βασιλεία ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ ὁ Σαμουὴλ ἔχρισε πρῶτον βασιλέα τὸν βενιαμίτην Σαοὺλ τὸν τοῦ Κεὶς κατὰ θείαν ἔνδειξιν.

Ὁ Σαοὺλ ἀνεδείχθη ἐν ἀρχῇ ἄξιος τῶν τε προσδοκιῶν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν τοῦ Σαμουὴλ ἀξιώσεων, κατενίκησε δ' ἐν ἀλλεπαλλήλοις πολέμοις τοὺς περιοίκους πολεμίους Φιλισταίους, Μωαβίτας, Ἀμμωνίτας, Ἐδωμίτας, Σουβαίους καὶ Ἀμαληκίτας. Ἀλλὰ φιλανθρώπων αἰσθημάτων ὢν δὲν ὑπακούει εἰς τὰ ἄγρια κατὰ τῶν ἡττωμένων προστάγματα τοῦ Σαμουήλ, τὰ σκοποῦντα τὸν ὁλοσχερῆ αὐτῶν ἀφανισμὸν καὶ τὴν εἰς τὸ διηνεκὲς ἀπὸ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐνοχλήσεων ἀπαλλαγήν· διὸ ὁ Σαμουὴλ ἐπανειλημμένως ἀποκηρύττει αὐτόν, ἐλθὼν δὲ μυστικῶς εἰς Βηθλεὲμ χρίει ἀντ' αὐτοῦ βασιλέα τοῦ Ἰσραὴλ τὸν ἐξ Ἰούδα Δαβεὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί.

Ἀσθενήσαντος τοῦ Σαοὺλ ὑπὸ μελαγχολίας, ἴσως ἐκ τῶν ἀνησυχιῶν περὶ τῆς τύχης τῆς ἑαυτοῦ δυναστείας καὶ περὶ τῆς ἰδίας αὔριον, ἐξησθένησε καὶ ἡ δύναμις τοῦ Ἰσραήλ· καὶ οἱ Φιλισταῖοι εἰσέβαλον πάλιν εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ. Ἀλλ' ἡττήθησαν καὶ πάλιν διὰ τῆς κατὰ τοῦ Γολιὰθ ἐν μονομαχίᾳ νίκης τοῦ Δαβείδ, ὅστις λαβὼν σύζυγον τὴν θυγατέρα τοῦ Σαοὺλ Μελχὼλ συνεδέθη πρὸς τὸν βασιλεύοντα οἶκον.

Ὁ Σαοὺλ ἐπιταθείσης τῆς νόσου αὐτοῦ καταλείπει τοὺς Φιλισταίους καὶ τρέπεται ἐπὶ τὴν καταδίωξιν τοῦ ἀντιζήλου γαμβροῦ· ἀναγκασθεὶς δὲ νὰ στραφῇ κατὰ τῶν Φιλισταίων αὖθις, ἡττᾶται ὑπ' αὐτῶν καὶ πίπτει ἐν Γελβουὲ μετὰ 40 ἐτῶν βασιλείαν.

Ὁ Δαβεὶδ νῦν, ἐκλιπόντος τοῦ φέροντος τὸ βασιλικὸν χρίσμα ἀνδρός, διεκδικεῖ ἐλευθέρως τὰ τοῦ ἰδίου βασιλικοῦ χρίσματος δικαιώματα· καὶ μετὰ τριετῆ δεινὴν πάλην πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Σαοὺλ Ἰσβοσθέ, δολοφονηθέντος τούτου ὑπὸ δύο τῶν στρατηγῶν αὐτοῦ, κατισχύσας μοναρχεῖ ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἀναγνωρίζεται βασιλεὺς ὑπὸ πασῶν τῶν φυλῶν.

Ἡ τεσσαράκοντα καὶ ἡμίσεος ἐτῶν βασιλεία τοῦ Δαβεὶδ εἶναι ἡ λαμπροτάτη περίοδος τῆς ἰσραηλιτικῆς ἱστορίας. Ἡ ἵδρυσις ἰσχυροῦ

κέντρου τῆς ἐθνικῆς ἑνότητος, τ. ἔ. τῆς ὀχυρᾶς Ἱερουσαλὴμ ὡς πρωτευούσης τοῦ κράτους, ἡ δικαία καὶ τακτικὴ διοίκησις ἡ ὑπ᾽ αὐτοῦ ἱδρυθεῖσα ἐσωτερικῶς, ἐπέτρεψαν εἰς τὸν Δαβεὶδ νὰ ἐπιδοθῇ ἀπερισπάστως εἰς τὸν καταρτισμὸν ἰσχυροῦ στρατοῦ, δι᾽ οὗ κατενίκησε δὶς τοὺς Φιλισταίους καὶ κατέλαβε τὸ μέχρι Γὲθ μέρος τῆς χώρας αὐτῶν, καθυπέταξε τοὺς Μωαβίτας, τοὺς Σουβαίους, ὧν τὴν μὲν μέχρι Δαμασκοῦ γῆν προσήρτησεν εἰς τὸ ἑαυτοῦ βασίλειον, τὴν δὲ λοιπὴν κατέστησε σύμμαχον, ἐκυρίευσε τὴν Ἰδουμαίαν καὶ τὴν χώραν τῶν Ἀμαληκιτῶν μέχρι τῆς ἐρήμου, κατέβαλε τοὺς ἐπαναστάντας Ἀμμωνίτας καὶ τοὺς βοηθήσαντας αὐτοῖς Σύρους, ἐπικρατεῖ δὲ καὶ τῶν ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ ἐγερθεισῶν στάσεων, καταβαλὼν μετὰ δεινὰς περιπετείας τὴν ὑπὸ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀβεσαλὼμ ἐπανάστασιν.

Κατὰ τὰ 37 πρῶτα ἔτη τῆς τεσσαρακονταετοῦς βασιλείας τοῦ σοφοῦ υἱοῦ καὶ διαδόχου τοῦ Δαβεὶδ Σολομῶντος τοῦ ἐκ τῆς γυναικὸς τοῦ Οὐρίου, ὁ Ἰσραὴλ ἀπέλαυσε βαθείας εἰρήνης, ἧς ἐπωφελήθη ὁ βασιλεὺς ἵνα ἐνισχύσῃ τὴν ἐθνικὴν ἑνότητα διὰ τῆς ἱδρύσεως ἐντὸς τοῦ μονίμου πολιτικοῦ κέντρου τοῦ βασιλείου, τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ μονίμου θρησκευτικοῦ κέντρου, τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου Ναοῦ, εἰς ἀντικατάστασιν τῆς κινητῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ὑφ᾽ ἣν τέως ἐστεγάζοντο τὰ ἁγιώτατα μαρτύρια τῆς ἐξαιρετικῆς πρὸς τὸν Ἰσραὴλ εὐνοίας τοῦ Θεοῦ, καὶ περὶ ἣν συνέρρεον εἰς τέλεσιν τῆς παγκοίνου αὐτῶν κατὰ τὸν Νόμον λατρείας ἐν ταῖς ἡγιασμέναις ἡμέραις ἁπανταχόθεν τοῦ Κράτους πολυπληθεῖς οἱ Ἰσραηλῖται.

ΜΙΚΡΑ ΑΡΘΡΑ

Ἡ δι᾽ ἔργων ἀγάπη.

«Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν».
(Πρξ. ις´ 19).

Ὑπάρχουσι δύο τρόποι νὰ ἀγαπᾷ τις, διὰ λόγων καὶ δι᾽ ἔργων. Ὁ πρῶτος τρόπος εἶναι ὁ εὐκολώτερος, ὁ δεύτερος βαθύτερος καὶ μᾶλλον ἀποτελεσματικός. Ἐάν τις ἀγαπᾷ δὲν δύναται νὰ ἀκούῃ τὴν κατεπείγουσαν κραυγήν: «βοήθεια!» χωρὶς ν᾽ ἀπαντήσῃ: «ἰδοὺ ἐγώ».

Δὲν ἀγαπᾷ κατ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ μήτηρ, ὁ ἀληθὴς φίλος; Δὲν μᾶς ἔδειξεν οὕτω τὴν ἀγάπην Του ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Χριστοῦ;

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔπραξε τὸ αὐτό. Μετέβη εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ ἐβοήθησε. Κατόπιν αὐτοῦ, ὡς αὐτός, χιλιάδες ἀνθρώπων συνεκινήθησαν, ἀφῆκαν τὰ πάντα, οἰκογένειαν, φίλους, πατρίδα, διὰ νὰ ὑπάγωσι πολὺ μακρύτερον τῆς Μακεδονίας, καὶ τοῦτο διότι καὶ ἐκεῖνοι ἤκουσαν τὴν κραυγὴν τῶν δυστυχῶν λαῶν ἐπικαλουμένων: «βοήθειαν!».

Παρατηρήσατε τὸν μέγαν Ἄγγλον ἐξερευνητὴν καὶ ἱεραπόστολον Λιβιγκστόουν. Νέος ὢν ἦτο ἐργάτης εἴς τι νηματουργεῖον. Ὁ Θεὸς ὅμως τῷ εἶχε δώσει καρδίαν συμπάσχουσαν μὲ τοὺς δυστυχεῖς. Ἐπιθυμῶν νὰ φανῇ χρήσιμος, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἀποστολῆς ἱεραποστόλων εἰς τὴν Ἀφρικήν. Ἡ μεγάλη μαύρη ἐκείνη ἤπειρος ἦτο τότε μόλις ὀλίγον γνωστή. Ἀλλὰ πολὺ ταχέως ὁ νέος συνεκινήθη ἐκ τῆς ἀπελπιστικῆς καταστάσεως τῶν μαύρων κατοίκων της. Ὁποία πράγματι ἀπελπιστικὴ κατάστασις καὶ ὑπὸ ὑλικὴν καὶ ὑπὸ ἠθικὴν ἔποψιν! Πόσον ὑπέφερον τὰ δυστυχῆ ἐκεῖνα ὄντα ἐκ τῶν ἀσθενειῶν, τῆς θηριωδίας, τῆς δουλείας καὶ τῆς εἰδωλολατρίας!

Ὁ Λιβιγκστόουν ἤκουσε τὰς κραυγὰς ἐκείνας καὶ μὲ ὅλους τοὺς κινδύνους τοῦ κλίματος, τῆς βαρβαρότητος καὶ τῶν θηρίων, ἐβοήθησεν ἐπὶ τριάκοντα ἔτη τὴν δυστυχῆ ἐκείνην ἤπειρον, καταργῶν τὴν δουλείαν καὶ κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον. Ἀπέθανε δὲ ὑπὸ τὰ βλέμματα Ἐκείνου, τοῦ Ὁποίου ἡ ζωὴ ὑπῆρξε ζωὴ εὐσπλαγχνίας, εὐτυχής, διότι διῆλθε τὸν βίον του βοηθῶν.

Καὶ ἡμεῖς ἐπίσης ἂς δεικνύωμεν τὴν πίστιν ἡμῶν, τὴν ἀγάπην ἡμῶν δι᾽ ἔργων, διὰ θυσιῶν.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ) Ε. Α. Κ.

ΑΝΑ ΤΟΝ ΤΥΠΟΝ

Ἐκκλησιαστικὴ ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ δικαιοδοσία.

Ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, ὁ «Πάνταινος», ἀναδημοσιεύων ἐκ τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ Κήρυκος» τὰς «Πράξεις» τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς

τέρας Ἐκκλησίας, δι᾽ ὧν τὸ μὲν ἱδρύεται Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς, δὲ ἀνατίθεται ἡ εἰς Ἀμερικὴν μετάβασις τοῦ Παν. Μητροπολίτου ηνῶν ἐπὶ ἐξαρχικῇ ἐνεργείᾳ ἐπὶ τόπου πρὸς ὀργανικὸν καταρτιν τοῦ σώματος τῆς ἐν Ἀμερικῇ ὀρθοδόξου ἑλληνικῆς Διασπορᾶς ἐποπτείαν τῶν ἐν Εὐρώπῃ ὀρθοδόξων ἑλληνικῶν Κοινοτήτων, ακτηρίζει τὸ μὲν πρῶτον ὡς «διάβημα σοβαρώτατον» τῆς ἐν Ἑλ- Ἐκκλησίας, τὸ δὲ δεύτερον ὡς «ἀνάλογον τῇ σοβαρότητι τοῦ ἡματος τούτου ἀπόφασιν» τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἐπάγεται:

Φέρεται οὕτω εἰς ἐκτέλεσιν πραγματικὴν καὶ λαμβάνει ὑπόστασιν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ πολιτείᾳ καὶ ἱστορίᾳ ἰδέα, παριστανομένη πάντοτε καὶ πανταχοῦ ὡς μεγαλεπηβόλων τάσεων ἰδανικόν, ὡς μεγίστων ὠφελημάτων ἐν τῷ μέλλοντι πηγή. Τίνα μὲν οὖν τὰ μέλλοντα, ἅπερ καὶ ἡμεῖς ὅλῃ ψυχῇ εὐχόμεθα καὶ αἴσια καὶ λυσιτελῆ τῷ τε Γένει καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ, δείξει ὁ χρόνος καὶ ἡ ἱστορία. Σήμερον ὅμως ὀφείλομεν ν᾽ ἀναγράψωμεν τὸ σοβαρώτατον γεγονὸς ὅτι, τῶν δύο τούτων πράξεων τῆς Ἱ. Συνόδου, τῆς ἐν Ἑλλάδι πηγαζουσῶν ἐκ τοῦ Συνοδικοῦ Τόμου τῆς ἐν ΚΠόλει Ἐκκλησίας, τοῦ ἀπὸ ιη΄ Μαρτίου αω̅ν̅η΄, βασιζομένου καὶ τούτου ἐπὶ τῶν διατάξεων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων περὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἐν ΚΠόλει, καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ κη΄ κανόνος τῆς Δ΄ Οἰκουμενικῆς, ἡ ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησία περιβάλλεται πλεῖστον μέρος, εἰ μὴ τὸ ὅλον τῆς ἐν τοῖς πράγμασιν οἰκουμενικῆς δράσεως τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου ΚΠόλεως, ὅς τις ὑποκαθίστησιν ἀνθ᾽ ἑαυτοῦ ἐν τῷ μέρει τούτῳ τῆς Οἰκουμενικότητος τὴν Ἱερὰν αὐτῆς Σύνοδον.

Τὸ γεγονός — ἐπάγεται ὁ «Πάνταινος» — παρὰ τὸ μέγεθος τῶν ἄλλων περιστάσεων, τῶν συνεχουσῶν σήμερον τὸν ὅλον χριστιανικὸν κόσμον, ὁμολογητέον παντί που ἐχέφρονι καὶ μέγα καὶ προσοχῆς καὶ μελέτης τῆς μεγίστης καὶ συντονωτάτης ἄξιον.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκκλησιαστικά.

τὰ τὰς ἐξ Ἀμερικῆς τηλεγραφιειδήσεις ἡ Α. Π. ὁ Μητροπολίτης νῶν κ. Μελέτιος μετὰ τῆς ὑπ᾽ αὐ-Ἐκκλησιαστικῆς Ἀποστολῆς ἐγένεκτὸς παρὰ τῷ Προέδρῳ τῆς Ἀμε. Δημοκρατίας κ. Οὐΐλσων, παρ᾽ ᾧ ιεινε περὶ τὸ ἡμίωρον. Ἐν Κάρ-Χὼλλ τῆς Νέας Ὑόρκης πρὸς τι-ῆς Ἀποστολῆς διωργανώθη μεγάλη δεξίωσις, καθ᾽ ἣν ὡμίλησεν ὁ Σ. Μητροπολίτης καὶ ἀντεφώνησεν εἷς τῶν τῆς Ἀμερικανικῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας ἐπισκόπων, παρισταμένων πολλῶν λογάδων ἐκ τῆς Ἀμερικανικῆς κοινωνίας καὶ πλήθους δυσαριθμήτου Ἑλλήνων τε καὶ Ἀμερικανῶν.

Ἡ Α. Π. ὁ Μητροπολίτης ἤδη κατήρξατο τῆς ἐπισκέψεως τῶν κυριωτέ-

ρων ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνικῶν Κοινοτή- των πρὸς ἐπιτόπιον μελέτην τῶν κατὰ τὴν αὐτόθι ὀρθόδοξον Ἑλληνικὴν σποράν.

ΝΕΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΑΙ

[Ὁ «Ἐκκλησ. Κῆρυξ» ἀναφέρει μετὰ συντόμου κρίσεως πᾶν σύγγραμμα εἴτε μελέτη περιοδικῷ ἢ φύλλῳ, τοῦ ὁποίου ἀντίτυπον ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτοῦ].

***Παναγ. Ν. Τρεμπέλα**, δ. Θ.*, Τὰ θαύματα. Μελέτη Ἀπολογητική. (Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ «Πανταίνου» Ἀλεξανδρείας. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1907.

Μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ σαφηνείας καὶ ἁπλότητος ὁ καὶ ἐξ ἄλλων ἀπολογητικῶν μελετημάτων γνωστὸς συγγραφεὺς τῆς παρούσης πραγματείας ἐξετάζει ἐν γένει τὰ κατὰ τὸ Θαῦμα ἀπὸ πάσης δυνατῆς ἀπόψεως. Ὁ σ. ὡς σκοπὸν αὐτοῦ δὲν ἔθηκε βεβαίως τὴν αὐστηρῶς ἐπιστημονικὴν διαπραγμάτευσιν τοῦ θέματος, ἀλλὰ τὸ νὰ καταστῇ καταληπτὸς εἰς τὸ πολὺ ὀρθόδοξον κοινόν, ἵνα αἱ περὶ ὧν ὁμιλεῖ ἀλήθειαι καταστῶσιν εὐσύλληπτοι καὶ εὔπεπτοι. Τοῦτο ἀκριβῶς καὶ κατορθοῦται πλήρως διὰ τῆς ἁπλότητος τοῦ ὕφους καὶ τοῦ ... γωγοῦ τῆς ἐκθέσεως, χάριν δ' εἰς τὰς ἀρετὰς ταύτας τὸ βιβλίον ἀναγινώσκεται μετὰ πολλοῦ τοῦ ἐνδιαφέροντος. γ. π.

***Ἀρχιμ. Ἰεζεκιὴλ Βελανιδιώτου**,* Παντοδαπά. Ἐν Ἀθήναις, 1918.

Ἐν τῷ τεύχει τούτῳ ὁ σ. ἀναγράφει τὰ κατὰ καιροὺς ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευθέντα αὐτοτελῶς τε καὶ ἐν διαφόροις περιοδικοῖς καὶ ἐφημερίσι ἐπιστημονικὰ καὶ ἄλλα πρακτικὰ μελετήματα, ἐξ οὗ καταδείκνυται τὸ φιλόσπουδον καὶ ἀξιέπαινος αὐτοῦ φιλοπονία.

Χρυσοστόμου Α. Παπαδοπούλου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, ... θυντοῦ τῆς Ριζαρείου Σχολῆς, Ὁ Πατριάρχης ΚΠόλεως Γρηγόριος Ϛ' καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑπτανήσου. Ἀπόσπασμα ἐκ τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Φιλολογ. Συλλόγου «Παρνασσοῦ» τοῦ 1917. Ἐν Ἀθήναις 1918.

Ἐξιστόρησις τῆς δράσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ϛ' σχετιζομένης πρὸς περιφρούρησιν τῆς ὀρθοδόξου θρησκείας καὶ τῶν ὀρθοδόξων θεσμῶν ἐν τῷ Ἰονίῳ Κράτει καθ' ἣν περίοδον ἐτέλει τοῦτο ὑπὸ τοὺς Ἄγγλους. Διὰ τὴν δρᾶσίν του ταύτην ὁ Γρηγόριος τῇ ἐνεργείᾳ τῆς Ἀγγλίας ἐδικάσθη ... τουρκικοῦ δικαστηρίου, καταδικασθεὶς δ' ἐπαύθη τοῦ Θρόνου. Ἐν τούτοις ... τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα τῆς Ἑπτανήσου ἀπὸ τῶν προπαγανδιστικῶν ἐνεργειῶν τῶν Λουθηροκαλβίνων, τὰς ὁποίας δυστυχῶς ὑπεβοήθει ἐξ Ἀθηνῶν ὁ Θε... τος Φαρμακίδης. γ. π.

— Ἐλήφθη τὸ τεῦχος Ὀκτωβρ.-Δεκεμβρ. 1917 τοῦ «Ἐκκλησιαστ. Φάρου» Ἀλεξανδρείας, περιέχον σὺν ἄλλοις τὸ τέλος τῆς περὶ Νόννου τοῦ Πανοπ... πραγματείας τοῦ κ. ***Λ. Φ. Λιμπρίτου***, ἀπολογητικὴν μελέτην τοῦ κ. ***Γρηγ... παμιχαὴλ*** περὶ Θεοσοφίας, καὶ τὸ τέλος τῆς περὶ Διονυσίου τοῦ Μεγάλου ... χιεπισ. Ἀλεξανδρείας, μακρᾶς μελέτης τοῦ ἀρχιμ. κ. ***Χρυσοστ. Παπαδοπ...***

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ: Ἀθηνῶν δρχ. 10, Ἐπαρχιῶν δρχ. 12, Ἐξωτερικοῦ δρχ. 15. Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0.35.

Γραφεῖα ἐν τῇ ἱ. Μητροπόλει Ἀθη...

Διευθυντὴς ΧΑΡΙΛ. Ι. ΠΑΠΑΙΩΑΝ...